(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม.๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด ผู้ร้อง
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมาย ไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และ ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ และจำเลยย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติ

หน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย และข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) แต่งตั้งองค์คณะในการไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหาจำเลยแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ และ ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพและคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุตามฟ้อง จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา และไม่ปรากฏว่าจำเลยได้เดินทางกลับมายังกรุงเทพมหานครในวันดังกล่าว

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า เมื่อพิจารณาเอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบคำให้การรับสารภาพของจำเลยแล้ว การที่จำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่อยู่ภายในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... แต่กลับปรากฏชื่อจำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย จึงรับฟังว่าจำเลยได้ฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยความยินยอมของจำเลย เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

รายนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและลงคะแนนแทนจำเลยในช่วงเวลาที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยมีเจตนาทุจริตแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่เข้าประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ อันถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และถือเป็นมติที่มิชอบอันเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่อมาภายหลังศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญมีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม จึงถือได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ปวงชนชาวไทย รวมทั้งกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้รับความเสียหาย ทั้งการที่จำเลยซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ แต่กลับฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น โดยจำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติใน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแทนจำเลย เพื่อให้ร่างกฎหมายดังกล่าวผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร อันถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบแล้ว จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด แม้ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย แต่กลับกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่จำเลย.

นางสาวนัยนาวุธ จันทร์จำเริญ

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด โจทก์
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ใช้อำนาจนิติบัญญัตินับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมาย ไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และ ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ และจำเลยย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่ปรากฏว่าจำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของ

การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย และข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น อันเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) แต่งตั้งองค์คณะในการไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหาจำเลยแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูล

ความผิดทางอาญา และได้ส่งรายงาน เอกสาร พร้อมความเห็นมายังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดี โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การและคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกตต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่ปรากฏว่าจำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา โดยจำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิด

ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติ เมื่อการแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภา ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือ ผู้ที่มาแสดงตนในการประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดที่เป็นเหตุให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำการแทนกันมิได้ จึงเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๒๒ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และ ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมาย แม้ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องปรับบทลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน ขณะกระทำความผิดจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กลับละเว้นหน้าที่อันสำคัญของตนในการออกเสียงลงคะแนนพิจารณาร่างกฎหมาย มีผลทำให้การ

ออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย.

นายระบิล จันทรภิรมย์

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม ๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด — โจทก์
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ — จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมาย ไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม รัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความ ผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และ ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียง ลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับ มาตรา และออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ ทั้งจำเลยย่อมมี หนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม กับมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย บัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจ

กระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย วาระที่ ๓ และข้อสังเกตต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยการโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์

สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย และข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่า “...การใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น...เป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนน...มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนน...ในการประชุมพิจารณานั้นเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต...มีผลให้ร่างพระราชบัญญัติ...ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้...” การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชนผู้มีชื่ออื่น และเป็น

(อม.๕๐)

การกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ และ ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง ประกอบรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพและคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงฟังยุติได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖,

๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนจำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยการโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา และไม่ปรากฏหลักฐานว่าจำเลยได้เดินทางกลับมายังกรุงเทพมหานครในวันดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลยว่าทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง กรณีฝากผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนแทนในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน

คมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ โดยจำเลยไม่ได้อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวน สอบถ้อยคำพยานบุคคลรวม ๖ ปาก รวบรวมเอกสาร เป็นพยานหลักฐานในสำนวน แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย และจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการไต่สวนแล้ว ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติในการประชุมครั้งที่ ๗๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เป็นเอกฉันท์ เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการไต่สวนว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา (จำเลย) มีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒๓/๑ ให้ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน ไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีจำเลยต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและการออกเสียงลงคะแนนในกระบวนการดังกล่าว จำเลยจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓, ๑๒๒, ๑๒๓, ๑๒๖, ๑๔๒ และ ๑๔๖ ประกอบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ การที่จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ย่อมขัดแย้งฝ่าฝืนต่อขั้นตอนกระบวนการในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำการแทนกันมิได้ ทั้งไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา

๓ วรรคสอง และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ซึ่งทำให้กระบวนการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ และสมาชิกรัฐสภาอื่น ดังที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ว่าการใช้บัตรแสดงตนและลงมติแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เป็นกระบวนการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มติของสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการตรารางพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และมีผลให้ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามฟ้อง เมื่อจำเลยกระทำความผิดในการปฏิบัติ

หน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พฤติการณ์แห่งคดีจึงเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนหรือมีเหตุอื่นตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่จำเลย ส่วนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ กำหนดว่าในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ นั้น แม้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมือง ไม่ใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา แต่เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย..." ดังนั้นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และไม่ให้สิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ รวมทั้งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมเป็นการบังคับใช้กฎหมายให้มีผลย้อนหลังที่เป็นโทษแก่จำเลยและขัดต่อหลักนิติธรรม จึงไม่อาจนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้

อนึ่ง ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน.

นายอำนาจ โชติชะวารานนท์

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๔ /๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด — โจทก์
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ — จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมายไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยโดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ

ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ มาตรา ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติ มีผลให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าว เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาใน

กระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ว่า ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพ และคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่

๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ มาตรา ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและออกเสียงลงคะแนนตามอำนาจหน้าที่ แต่กลับฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติดังกล่าวแล้ว แสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยมีเจตนากระทำ

ความผิดตามฟ้องแล้ว เนื่องจากการแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนนั้นเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภาที่ได้มาแสดงตนในการประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดที่เป็นเหตุให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำการแทนกันมิได้ จึงเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๒๒ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔ / ๒๕๕๗ ว่า ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญมีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไป ดังนั้น การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด อันเป็นความผิดตามฟ้อง แม้ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า สมควรลงโทษสถานเบาและรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่จำเลยหรือไม่ โดยจำเลยยื่นคำร้องประกอบคำให้การรับสารภาพลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘ กับคำแถลงปิดคดีลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ทำนองว่า

จำเลยมีคุณความดีและสำนึกในการกระทำความผิดแล้วนั้น เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในฐานะผู้แทนของประชาชนในการใช้อำนาจทางนิติบัญญัติทั้งในเรื่องออกกฎหมายและตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการบริหารราชการแผ่นดินย่อมต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญคือความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่ออำนาจหน้าที่เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับความคาดหวังของประชาชน การที่จำเลยกลับละเลยต่อหน้าที่สำคัญดังที่โจทก์ฟ้อง นอกจากจะเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายและขาดสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ของจำเลยแล้วยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ดังจะเห็นได้จากผลของร่างพระราชบัญญัติตามที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้ดังกล่าว การกระทำความผิดของจำเลยจึงเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยจะมีคุณความดีมาก่อนหรือมีเหตุอื่นตามที่กล่าวในคำร้องและคำแถลงปิดคดีก็ยังไม่เป็นเหตุสมควรที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่จำเลย แต่เห็นสมควรลงโทษจำเลยโดยให้จำคุกขั้นต่ำตามกฎหมาย

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “...ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิ

สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ" เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุมิได้มีบทบัญญัติว่าด้วยการเพิกถอนสิทธิทางการเมืองดังเช่นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ แม้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมิใช่โทษทางอาญาก็ตาม แต่เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ ซึ่งบัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย...” เช่นนี้ย่อมไม่ชอบที่จะพิจารณาใช้กฎหมายมีผลบังคับย้อนหลังให้เป็นโทษต่อสิทธิ ลิดรอน เพิกถอน เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของประชาชนที่มีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งสิทธิทางการเมืองโดยเฉพาะสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น จึงไม่อาจนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับเพื่อเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยในกรณีนี้ได้

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน

นายทวีศักดิ์ อุนนาทรรัตนกุล

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด — โจทก์
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ — จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุคดีนี้ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมายไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายและหลักนิติธรรม มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือ

ความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และ ๑๒๓ มีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ ทั้งจำเลยมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ กับบัญชีท้าย วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ถึง ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่ปรากฏว่าภายในเวลาดังกล่าวจำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของตนไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณา

และลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชนผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) แต่งตั้งองค์คณะในการไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ และ ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพ และคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุในฟ้อง มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ กับบัญชีท้าย วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ถึง ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่ปรากฏว่าจำเลยซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของตนไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตร

ประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภา ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่มาแสดงตนในการประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนน และย่อมมีหนึ่งเสียงเท่านั้นในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การที่จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของตนไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติ ย่อมขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าวและไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำการแทนกันมิได้ อันเป็นผลให้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในเวลาต่อมาว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องและมีข้อความขัดแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และ ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติ

บัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน หรือผู้หนึ่งผู้ใด และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามกฎหมาย

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จะไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนหรือมีเหตุอื่นตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ยังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย.

นายไชยยศ วรนันท์ศิริ

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓๙/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง อัยการสูงสุด โจทก์

นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจนิติบัญญัติออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมาย ไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม

มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖, ๑๔๗ และจำเลยย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ใน

ความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย และข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่า

ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำร้องประกอบคำให้การรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา มีหน้าที่เข้าร่วมการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ....

มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาด้วยเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา โดยจำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในขณะที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การที่จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติดังกล่าว ทั้ง ๆ ที่การแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภา โดยผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่มาแสดงตนในการประชุม และอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนน ดังนั้น การที่สมาชิกรัฐสภาออกเสียงลงคะแนนแทนกันย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติและ

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำการแทนกันมิได้ เพราะเป็นการลงคะแนนโดยไม่สุจริต และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่มิชอบของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๒๒ และยังขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ว่า ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิชอบ

ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น และเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามที่โจทก์ฟ้อง แม้ภายหลังการกระทำความผิดมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม โดยไม่มีส่วนใดที่บัญญัติให้เป็นคุณแก่จำเลยมากกว่าที่บัญญัติไว้เดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง นอกจากนี้ แม้โจทก์จะอ้างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒ มาในคำขอท้ายฟ้อง และมาตรา ๘๑ วรรคสอง ตามบทกฎหมายดังกล่าวบัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด ผู้นั้นไม่มี

สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” ซึ่งเป็นผลของกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งทันทีหากศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา โดยโจทก์ไม่จำต้องมีคำขอ มาตรา ๘๑ มาด้วย แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะจำเลยกระทำความผิดมิได้บัญญัติถึงการเพิกถอนสิทธิดังกล่าวไว้ จึงไม่อาจนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับแก่จำเลย

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า กรณีมีเหตุสมควรรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษแก่จำเลยหรือไม่ เห็นว่า จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนให้ทำหน้าที่พิจารณาออกกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ จึงเป็นเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน แต่จำเลยกลับไม่ทำหน้าที่ เพิกเฉยละเลยต่อการออกเสียงลงคะแนนซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการพิจารณาร่างกฎหมาย โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้บุคคลอื่นแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนพฤติการณ์แห่งคดีร้ายแรง แม้จำเลยอ้างในคำร้องประกอบคำให้การรับสารภาพและคำแถลงปิดคดีว่า

จำเลยไม่เคยกระทำผิดอาญามาก่อน อีกทั้งเคยประกอบคุณงามความดี และตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อสังคมในอนาคตก็ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษจำคุกแก่จำเลยได้

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๖ เดือน.

นายเผด็จ ชมพานิชย์

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม.๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม.๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด — โจทก์
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ — จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนขั้นรับหลักการ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และขั้นลงมติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ จำเลยในฐานะสมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญ

ทั่วไป) เป็นพิเศษ ประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖... และข้อสังเกตต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และไม่ปรากฏหลักฐานว่าจำเลยเดินทางกลับกรุงเทพมหานครในวันดังกล่าว แต่จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยที่ตนเองไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งการกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริต บิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่าการใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น... เป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม... มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมพิจารณานั้นเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย... มีผลให้ร่าง

พระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดย ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้... การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาอันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพและยื่นคำร้องประกอบคำรับสารภาพว่าสำนึกผิดที่วางบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยไม่ใช้ความระมัดระวัง ไม่มีความรอบคอบ และทราบดีแล้วว่าการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการนิติบัญญัติ ขอศาลลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง และรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบคำให้การรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงลงคะแนนขั้นรับหลักการ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา ขั้นลงมติตามรัฐธรรมนูญ และต้องเข้าร่วมประชุมรัฐสภาและออกเสียงลงคะแนนตามที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่

๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ ประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ บัญชีท้าย วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือจำเลยยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงมติแทนโดยที่จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมและเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ TG๒๓๗ จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (BKK) ไปยังท่าอากาศยานหาดใหญ่ (HDY) เวลา ๑๘.๐๕ ถึง ๑๙.๓๕ นาฬิกา บัตรโดยสารเลขที่ ๒๑๗๒๔๔๑๑๖๔๔๗๗ หมายเลขที่นั่ง ๑๕F และไม่ปรากฏหลักฐานว่าจำเลยเดินทางกลับกรุงเทพมหานครในวันนั้น แต่ในวันเดียวกันเวลา ๑๘.๐๕ ถึง ๒๓.๒๗ นาฬิกา มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่าการใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมพิจารณานั้นเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย มีผลให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ การที่จำเลยมิได้อยู่ในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ปรากฏว่ามีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนย่อมมีผลเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติในวันและเวลา

ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง การกระทำของจำเลยจึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาอันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ตามวันและเวลาเกิดเหตุ จำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ แต่มีการใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... แม้จำเลยจะอ้างว่าวางบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยไม่ใช้ความระมัดระวัง ไม่มีความรอบคอบ แต่หลังจากทราบเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ปรากฏว่าจำเลยขวนขวายตรวจสอบความจริงโดยเร็วกลับปล่อยปละละเลยไม่ไปแจ้งความร้องทุกข์และพยายามสืบหาตัวบุคคลที่นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปใช้แสดงตนและลงมติแทนเพื่อให้มีการดำเนินคดีให้ถึงที่สุดเพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นที่บุคคลนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยแสดงตนและลงมติแทนอันเป็นการแสดงถึงความบริสุทธิ์ของตนเอง อีกทั้งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ไว้แล้วว่าการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนย่อมมีผลเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติในวันและเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาอันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เมื่อรับฟังประกอบคำให้การรับสารภาพของจำเลย พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับฟังได้โดย

ปราศจากสงสัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษจำคุกให้จำเลยได้ แต่เห็นควรลงโทษจำเลยในอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด

อนึ่ง ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิมจึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน.

นายศุภมิตร บุญประสงค์

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง
- อัยการสูงสุด — โจทก์
- นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ — จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... มาตรา ๖, มาตรา ๗, มาตรา ๑๐, มาตรา ๑๑, มาตรา ๑๔, มาตรา ๑๖, มาตรา ๑๗, มาตรา ๑๘, มาตรา ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ ถึง ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเครื่องบินของบริษัท

การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมาย และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มีผลให้ร่าง

พระราชบัญญัตินี้ตกไป การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชนผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖, ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพและคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... มาตรา ๖, มาตรา ๗, มาตรา ๑๐, มาตรา ๑๑, มาตรา ๑๔, มาตรา ๑๖, มาตรา ๑๗,

มาตรา ๑๘, มาตรา ๒๐, บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ ถึง ๒๓.๒๗ นาฬิกา จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา โดยจำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตน และออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติดังกล่าว เมื่อการแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภา ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่มาแสดงตนในการประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น

การกระทำใดที่เป็นเหตุให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำการแทนกันมิได้ จึงเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๒๒ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความ

ดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ มีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน เช่นนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามฟ้อง

อนึ่ง ภายหลังการกระทำความผิด มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี และปรับ ๒๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๑๐๐,๐๐๐ บาท พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าการที่จำเลยยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นใช้บัตรลงคะแนนของตนเองแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนตน จำเลยกระทำไปเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่ปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยทุจริต หรือได้รับผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ และไม่มีผลเปลี่ยนแปลงมติที่ประชุมได้ จำเลยให้การรับสารภาพเป็นการสำนึกในความผิดของตน จำเลยจบการศึกษาจากต่างประเทศเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเชื่อว่าสามารถทำคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองได้ดีกว่าที่จะจำคุกไปเสียทีเดียว โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐.

นายรังสรรค์ โรจน์ชีวิน

(อม.๓๑)
ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๔ /๒๕๖๘
คดีหมายเลขแดงที่ อม ๓๗/๒๕๖๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

	อัยการสูงสุด	โจทก์
ระหว่าง		
	นายภิรพล ลาภาโรจน์กิจ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลา สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมายไปจนถึง

การตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน จำเลยต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม มีหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ และ ๑๒๓ จำเลยมีอำนาจหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภากับสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๒ พิจารณาเรียงลำดับมาตรา และออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ ๓ ขั้นการลงมติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๖ และ ๑๔๗ โดยจำเลยย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม รวมถึงมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะที่สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา

๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกต ต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน

ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมิอาจถือได้ว่ามติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาแต่อย่างใด ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. ... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น ทั้งเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอู่ทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) แต่งตั้งองค์คณะในการไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าการกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญาตามข้อกล่าวหา ขอให้ลงโทษ

จำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ และ ๑๗๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำฟ้อง เอกสารท้ายคำฟ้อง รายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คำให้การรับสารภาพ และคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางคืนหลังเที่ยง ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... มาตรา ๖, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘ และ ๒๐ บัญชีท้าย, วาระที่ ๓ และข้อสังเกตต่อเนื่องกันตามลำดับ ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา แต่จำเลยเดินทางไปอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วยเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ไปถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ เวลา ๑๙.๓๕ นาฬิกา โดยจำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา จนถึงเวลา ๒๓.๒๗ นาฬิกา โดยจำเลยไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยฝากบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น หรือยินยอมให้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นนั้นใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยกดปุ่มแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนจำเลยในการพิจารณาและลงมติดังกล่าว เมื่อการแสดงตนและการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกรัฐสภา ผู้ที่จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่มาแสดงตนในการประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดที่เป็นเหตุให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกัน การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๒ วรรคสาม ที่กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนน

จะกระทำการแทนกันมิได้ จึงเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๒๒ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓-๔ / ๒๕๕๗ ว่าร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีข้อความขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญมีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกแล้ว แต่มีการตารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ โดยกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติไว้เช่นเดียวกัน เช่นนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น อันเป็นความผิดตามกฎหมาย แม้ภายหลังการกระทำความผิดมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง

วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำคุก ๑ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน ขณะกระทำความผิดจำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย แต่กลับกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่น

ตามคำแถลงประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่จำเลยได้.

นางมัณฑรี อุชชิน